

Esther Cruañas: «En un debat sobre Merlí, vull protegir la filosofia de botox i photoshop»

La professora de Filosofia de l'INS Illa de Rodes de Roses participa en una taula rodona sobre la sèrie

La professora de Filosofia Esther Cruañas.

La professora de Filosofia de l'Institut Illa de Rodes de Roses Esther Cruañas ha estat convidada a participar en un debat a Girona sobre una sèrie de TV3 que ha causat furor: Merlí. En el lema del debat, es plantegen dues preguntes: En Merlí, què? Fa trempar o destrempa?

Esther Cruañas té 39 anys i imparteix classes de Filosofia a tots els nivells, des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat. Per a ella, la sèrie de ficció tracta amb molta superficialitat la filosofia. En el debat a Girona (25 de gener, Centre Cultural La Mercè, 19.00 hores, entrada lliure) estarà acompanyada de Nemrod Carrasco, professor de Filosofia de la UB i assessor filosòfic de 'Merlí', i dels professors de Filosofia Xavier Serra (Institut Salvador Espriu, de Salt), Esther Vilalta (Institut Cassà de la Selva) i Joan Cortada (Institut Montilivi, de Girona).

El 25 de gener participa en un debat sobre la sèrie Merlí. Quina serà la seva aportació?

La sèrie Merlí tracta la filosofia d'una manera molt superficial. Vol tornar-la atractiva per als adolescents, rejuvenir-la, però la filosofia no ho necessita. La meua aportació al debat sobre Merlí és protegir la filosofia de maquillatge, Botox i Photoshop. Faig una defensa de la filosofia en la seva essència. Per tant, la meua opinió serà en contra de Merlí.

Ha seguit la sèrie?

L'he seguida perquè tothom me'n parlava sempre. Però, vaig veure que era molt superficial, que no acabava d'aprofundir en la filosofia.

Tot i així, en l'elaboració dels continguts s'ha comptat amb l'assessorament d'un expert, Nemrod Carrasco. Ell

també estarà al debat a Girona.

Sí que és cert que la sèrie fa petites referències a conceptes concrets d'uns autors concrets, però no es pot reduir tot un pensament, tota una vida, tota una època, tot un sistema filosòfic a una sola idea o a una única frase. El problema és que, quan treballes en aquest àmbit, veus que la sèrie crea massa expectatives, però no deixa de ser una sèrie de televisió que el que vol és audiència. Cal tenir en compte que Merlí no és un documental de filosofia ni tampoc un programa especialitzat en filosofia.

I vostè que treballa amb adolescents, creu que es reflecteix la realitat dels joves?

En la sèrie, es presenten uns valors, com el materialisme, la immediatesa, la imatge, la sexualitat, que sembla que són els únics que preocupen els adolescents, i no és així. Els adolescents són persones molt més completes, amb criteris, amb opinions, amb preocupacions. Són molt més profunds i no tenen només interessos sexuals. Evidentment, que això és important en aquestes edats, però també tenen moltes més inquietuds. És poc realista la sèrie, en aquest sentit.

Reconeix que Merlí ha posat de moda la filosofia?

Allò que més ha agradat a la gent del fenomen Merlí potser ha estat el fil argumental i els personatges. Ara bé, fa gràcia potser que et diguin que han citat Schopenhauer. La sèrie sembla que vol donar a entendre que la filosofia, fins ara, havia quedat molt arraconada, com una matèria arcaica, de llibres, d'autors morts, però no és així, la filosofia està dins de cada un de nosaltres, forma part de la naturalesa humana preguntar-se per les coses. Tothom té la capacitat de ser crític i reflexiu. No està arraconada ni apartada la filosofia. El que és cert és que, l'últim any, hi ha hagut més matrícules al grau de Filosofia. Molt curiós.

Per què va decidir estudiar Filosofia vostè?

Em va cridar l'atenció perquè em feia preguntes sobre les veritats establertes i, sobretot, sobre la teoria del coneixement de la realitat. A aquella edat, quan estàs estudiant, t'impacten, t'atrauen, aquestes preguntes.

Es troben respostes?

No, no en la filosofia. Les respostes es troben en la ciència o en el coneixement objectiu científic. La filosofia només fa preguntes.

Les preguntes són inacabables?

És clar. Una et porta a una altra i aquesta altra a una, i tornem-hi. Trencar els dogmes i trencar les veritats tancades i establertes és la manera d'avançar, si no només ens quedaríem amb una veritat.

La filosofia és la matèria que més ajuda l'alumne a reflexionar sobre l'existència i la vida?

Jo diria que és l'alumne que ajuda la matèria, o fins i tot dóna un nou punt de vista més vigent i més dinàmic al dogma, a l'academicisme o a continguts teòrics que estan tan estables i tancats. L'alumne ventila tots aquests pensaments. Això de preguntar-se i qüestionar-se les coses forma part de la naturalesa humana, ho fem tots. I, en aquest cas, la filosofia pot ser una guia.

De quina forma engresca els alumnes a l'aula?

Sobretot, participant. Les classes magistrals de la lliçó teòrica, aquelles en què han de reproduir uns continguts, no funcionen, perquè no aprenen res. Potser, s'ho saben, però no ho entenen.

I com els fa participar?

A partir de preguntes, d'un text, d'un vídeo, d'una pel·lícula. Qualsevol document pot servir d'excusa perquè els alumnes proposin, opinin, critiquin, escoltin a l'altre, argumentin... i ells mateixos acaben fent el contingut. M'agrada molt veure que, a partir d'una excusa, llancem preguntes a l'aire i ells mateixos arriben als continguts que jo els podria haver explicat, en relació amb allò que ja va dir aquest pensador o aquest altre autor. Surt d'ells. Jo dic als alumnes que no estudiem filosofia, sinó que fem filosofia.

Recomani un llibre que fa atractiva la filosofia.

Atreveix-te a pensar, de Josep Maria Terricabres, o El món de Sofia, de Jostein Gaarder. Són dos llibres que estan bé per començar a entrar en la filosofia.

I un autor?

Steven Pinker.

UN DELS ÈXITS DE LA TELEVISIÓ CATALANA Merlí és una sèrie de televisió de TV3 que tracta sobre un professor de filosofia del mateix nom que estimula els seus alumnes a pensar lliurement mitjançant uns mètodes poc ortodoxos, els quals dividiran les opinions de la classe, el professorat i les famílies. Els seus creadors han procurat apropar la filosofia a tots els públics. A cada episodi, s'inclouen els plantejaments d'algun gran pensador o escola, que lliguen amb els esdeveniments dels personatges. En total, la sèrie consta de 39 episodis, amb la característica que tots són batejats amb el nom de diferents filòsofs. Creada i escrita per Héctor Lozano i dirigida per Eduard Cortés, es va estrenar a TV3 el 14 de setembre del 2015 en horari de màxima audiència i va aconseguir una audiència del 17,7% amb 566.000 espectadors. Merlí s'ha convertit en un dels èxits de la televisió catalana.

Font del document:

http://www.emporda.info/fets-gent/2017/01/18/esther-cruanas-debat-sobre-merli/342422.html?utm_source=rss